

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”. Iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Solemnitatea investiției P. S. Veniamin.

Sâmbăta trecută s'a făcut solemnitatea investiției Prea Sfințitului episcop Veniamin al nostru cu un ceremonial deosebit.

Subliniem atât cuvântarea Prea Sfinției Sale cât și răspunsul Majestății Sale Regelui care în cuvintele „să nu aibă odihnă Prea Sfinția Voastră până ce nu va vedea readus iarăși în tradiția românească bănățeană, *cultul familiei trainice și numeroase*” cuprinde cel mai solemn program de viitor.

În alt loc publicăm programul investiției P. S. Sale, iar în cele ce urmează cuvântarea dela investire și răspunsul M. Sale Regelui.

Sire,

„După vechea datină străbună mă prezint cu adâncă smerenie în fața Majestății Voastre ca să primesc cu cea mai vie recunoștință și cu cel mai profund devotament din augusta mână a Majestății Voastre toiagul de păstor al dreptcredincioșilor creștini din Eparhia de Dumnezeu păzită a Caransebeșului. Voia lui Dumnezeu prin glasul aleșilor clerului și dreptcredinciosului popor a fost, ca să mi se pună pe umeri prin această cârje sarcina acestei episcopii întru care mă așezați astăzi Majestatea Voastră, cârje împreună cu mari și grele răspunderi pentru misiunea sfântă ce mi s'a încredințat.

Duc cu mine la cârma Eparhiei Caransebeșului zestrea devotamentului nețârmurit față de Biserica străbună pe care mi-au hărăzit-o casa preoțească a părinților mei, școlile de veche faimă ale Brașovului și povețele luminatului apărător și plinitor al moștenirii șaguniene, Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitului Nicolae al Ardealului, hotărât să desăvârșească tradiția marilor mei înaintași Episcopii Ioan Popasu și Nicolae Popea.

Inconjurat de un cler însuflețit și pregătit cu deosebită luare aminte, mă voi strădui să-mi călăuzesc turma pe căile vieții celei noi ale Evangheliei Domnului și ale credinței față de Tron și Țară. Întărirea temeliiilor atât de greu încercate ale familiei românești va căpăta un loc special în preocupările mele și povățuirea tineretului pe căile virtuții, tot așa.

Mai cu seamă în împrejurări ca cele de azi, Biserica ortodoxă este chemată să slujească de scut a ființei noastre naționale și de însuflețitoare a conștiinței românești. Ea trebuie să fie stâlpul de foc spre care să privească plină de încredere obștea fraților noștri dinlăuntrul și dinafara vremelnicele hotare.

Biserica Noastră strămoșească, cu forțele ei spirituale, trebuie să fie prezentă în toate domeniile vieții neamului nostru, căci numai așa i se asigură trăinicia pe pământul unde l-a așezat Dumnezeu pentru a-și împlini misiunea sa istorică. Ortodoxia cu puterile ei divine a ocrotit neamul și țara în toate vremurile și toate actele mari din istoria neamului s'au îndeplinit sub oblăduirea ei și tot ea ne-a păstrat curată credința și sufletul neamului.

Stăpânit de aceste sentimente, cu ajutorul lui Dumnezeu îmi voi îndeplini cu profund devotament către Majestatea Voastră, față de Neam și Biserică, sfânta mea misiune.

Să trăiți Sire viață îndelungată, plină de fericire și glorie.

Trăiască Majestatea Sa Regina Mamă Elena,
 Trăiască scumpa noastră Dinastie română,
 Trăiască Conducătorul Statului,

Trăiască Neamul și Țara și sfânta Biserică cea întemeiată într'ansa.”

DISCURSUL ROSTIT DE M. S. REGELE.*Prea Sfințite,*

Cu voia lui Dumnezeu, ați fost ales și confirmat păstor al istoricei eparhii a Caransebeșului, iar astăzi vă prezentați ca să vă înțărăsc în scaunul pentru care ați fost rânduit, potrivit datinei strămoșești și legilor țării.

Incredințându-vă această cărje, vă așez spre binecuvântată păstorie în eparhia de Dumnezeu păzită a Caransebeșului, cu încrederea deplină că virtuțile, cu care v'a împodobit tradiția casei preoțești din care vă trageți și experiența pe care ați dobândit-o în administrația bisericească sub îndrumarea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae al Ardealului, constituie cheazăsie sigură pentru bogatele roade, pe care misiunea Prea Sfinției Voastre le va culege, spre folosul Bisericii și al Neamului nostru.

Sunteți chemat să păstoriți după vrednici înaintași într'o eparhie, ai cărei fii binecredincioși și-au cinstit totdeauna biserica strămoșească, prin credință neșovăelnică iar Neamul prin vrednicie și sentimente românești pline de mândrie, pe care nu s'au sfiit să și le afirme nici în cele mai grele și vitrege împrejurări. Le-a plăcut să fie totdeauna în frunte și s'au impus. Să nu se uite însă, că pe lângă tăria și curățenia simțimintelor, pentru păstrarea locului de frunte, este nevoe și de tăria propovăduirii cuvântului Mântuitorului și numărul brațelor lor, și aceasta mai ales astăzi. De aceea propovăduindu-le cuvântul Evangheliei și întărindu-i tot mai mult în credința Mântuitorului Hristos să nu aibă odihnă Prea Sfinția Voastră până ce nu va vedea readus iarăși în tradiția românească bănațeană, cultul familiei trainice și numeroase.

Prea Sfințite,

Incordarea pe care o încearcă omenirea astăzi, desfășurarea urii și a patimilor, în lupta la care s'au angajat în deosebi popoarele mari, scot în evidență tot mai mult necesitatea propovăduirii învățăturilor Mântuitorului Hristos, pentru a face din virtutea dragostei creștine stâlpul de nesdruncinat al înțelegerii între indivizi și popoare.

Mergând în Eparhia Prea Sfinției Voastre duceți cuvântul Meu de îmbărbătare fiilor scumpului Banat și de întărirea lor în speranța viitorului strălucit al tuturor românilor.

Fiți incredințat că în misiunea creștinească și românească ce vă revine în eparhia Caransebeșului, vă va însoți neîncetat gândul și inima Mea și a celor din jurul Meu.

Vă mulțumesc pentru cuvintele ce Ne-ați adresat și rog pe cel Atotputernic să vă înțărăscă puterile și să vă binecuvinteze toată lucrarea ce veți întreprinde pentru binele Eparhiei și al credincioșilor Caransebeșului.

O potrivire.

Cinstite Păr. Serafine din com. Margina, Gândul Sfinției Tale, arătat în *Foia Diecezană* Nr. 21 a. c. pentru tipărirea unui „Apostol” pe sama școlarilor, ca să-l poată mai ușor ține în mânuțele lor când îi „cântă” la Biserică, mă'ndeamnă să dau aici, în foaie, și eu un răspuns, care poate fi de folos la întruparea acestui frumos lucru creștinesc, care a fost visat și de fericitul meu învățător, *Petru Stoica*, mai 'nainte cu 60 ani.

El a legat binișor, în tăblițe tari, 30 coale de hârtie de pe vremea lui și a scris *Nouăzeci* cetiri din Apostolul Bisericii, începând cu ale Paștilor, apoi pentru toate Duminicile și sărbătorile, sfârșind cu cel de la „Ziua Impăratului” și „*Taina Cununii*”, toate pe 69 pagini, scrie frumos, introducerile cu roșu și litere ca tipărite, ici coala ornamentate cu multă iscusință și răbdare. Dar nu numai atâta!

El a mai introdus pe paginile următoare, cele 11 Evanghelii cu Sfetilnele, Bogorodicele și Stihirile lor, apoi Troparele Invierii, Polileul, Psalm 135, La Râul Vavilonului, Pripelele și Psalmii aleși, Pripelele Paștilor, Catavasiile sărbătorilor mari ș. a. scrise mai târziu, la bătrânețe, cu mâna tremurândă și neterminate cum ar fi dorit, pe cele 7 pagini rămase goale, la sfârșit.

Din această „carte” a „Moșului Stoica” a cetit Apostolul și fratele tatălui meu fost cantor până mai anii trecuți, când a umblat la școală și i-am arătat-o acuma și a cunoscut-o bine, ca în vremea copilăriei lui. Ea poate fi păstrată în Muzeul Eparhiei noastre ca dovadă, cât a ținut acest învățător la cele sfinte. Eu l-am pomenit învățându-ne carte în lunile de școală și purtându-ne în toată vremea la *Biserică*, iar vara umbla în opinci la coasă și la sapă.

Când mi-a predat cartea cu truda lui sfântă, mi-a spus, c'a vrut s'o tipărească, dar sărăcia și năcazurile i-au stat în cale.

Născut în 1842, a murit la 1927, după ce gustase și din amarul războiului, punându-i-se coroană închisoarea Clujului, împreună cu altor

topeceni, pentru că el a fost și primar pe vremea cât a stat armata română în Topleț și pe care o primiseră cu steaguri la 1916.

Mi-a lăsat și biografia lui, simplă, dar plină de învățăminte pentru lupta vieții și așteptăm o pace dela Dumnezeu, să-l învrednicim cu o cruce la mormânt, noi, atâția, cari am ieșit de sub mâna lui.

Dar să închei. Gândul Sfinției Tale Părinte Serafine, e potrivit scris gata în mâna mea. Așteaptă numai sufletul unei fețe bisericesti, care să-l primească și să-l pună în lucrare, dacă mai trăim în lumea credinței creștinești și nu ne împiedecăm la gândul: „Dar de unde bani?” Sau, dacă Moșu Stoica n'avu noroc, nu cumva era mai bine să-i fi pus „cartea” — în sicriu...

Eu aștept în nădejdea, că:

Preotu învățătorul
Va să fie iar la noi,
Ca Petru și ca Pavel —
Apostoli — amândoi!

G. B.

Pe marginea unui articol

Unitatea sufletului neamului nostru românesc, biruința lui până astăzi împotriva tuturor stăpânirilor străine sub cari și-a depănat viața, caracterul său moral, cinstea, omenia și bună-cuviința proverbială precum și podoaba sa artistică de o reală valoare, netăgăduit că stau pe temelia — nebiruită nici de porțile iadului —: Biserica ortodoxă, „maica neamului românesc.”*) Istoria, mărturie nepărtinitoare a trecutului de zbucium și de glorie a neamului ne înfățișează Sfânta Biserică ca un miraj de lumină binefăcătoare și călăuzitoare pe toate căile mântuirilor naționale. Fără Biserică de mult ne-am fi risipit ca pleava în vânt și am fi îngreșat lăcomia altor popoare, dar am crezut în Dumnezeu și atunci mintea distinsă și sufletul nobil al neamului au biruit instinctele iraționale și perverse ce sunt fatal legate de orice mână de țărână ca și de orice popor — scrie un gânditor român. Scriu și eu aceste considerente, amintind în treacăt articolele „celui mai temut pamfletar român”**) care, desigur că a primit răspuns deplin dela cele mai competente condeie bisericesti, dar mai ales cu încercarea unui sentiment de justificată bucurie pe mar-

ginea articolului D-lui Sandu Voinea din ziarul „Viața” Nr. 60 din 30 Mai 1941, intitulat „Misiunea preoților”. Incerc să-l desprind din obișnuitul „trecut cu vederea” ca să se vadă ca afară de „ceice scriu, scriu mereu și scriu fanatic *luminând* opinia publică”, se mai găsesc oameni cu convingeri sănătoase și experiențe reale. Articolul acesta prin observarea obiectivă a defectelor dezastruoase dar mai ales a posibilităților de îndreptare și reînviore a societății de azi, poate fi socotit ca un stimulent al tuturor strădaniilor spre mai bine.

„Sfânta misiune a preoților” despre care dumnealui S. V. vorbește „cu smerenie” este singura care mai poate să aline sufletele zbuciumate cu „lumina nădejzii într'o lume mai bună și mângăierea credinței, în zilele noastre de învrăjpire, de cult al răzbunării și răutății”. Propovăduitoare în Duminici și Sfintele sărbători a Evangheliei D-lui nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Evanghelie, care prin vecinicia ei este pururea actuală, preoțimea este prezentă în toate operele de binefacere și cultură creștină, iar în marea mișcare ortodoxă și națională a timpului animatoare”. Nu este vina ei dacă glasul predicii răsună în pustiu când i-se vrăjmășesc, forțele oculte ale tăgădei lui Dumnezeu, atmosfera de pozitivism și ateism în care, de atâta amar de vreme, se face în multe familii de așa zișii intelectuali și în școlile laice, educația tineretului”. Să se samene însă cuvântul și pe piatră căci vântul îl va sufla pe pământ roditor.

Referindu-se la educația din școală ce ar trebui să se facă într'un duh creștin pentru combaterea crizei morale de azi, redă părerea „că religia ar trebui să devină obiectul în jurul căruia să se concentreze toate celelalte materii de învățământ” deci adevăratul pedestal pe care să se clădească o cultură validă și autentică. Științele exacte ne dovedesc absolut sigur adevărul incontestabil că fără o sinceră și o adâncă credință în Dumnezeu, o adevărată cultură nu e cu putință. Religia în școală să fie un policandru aprins pe bolta culturii ca să se vadă grâul și să se aleagă neghina. Abia atunci s'ar observa că puzderia de teorii și parateorii: darvinismul, maltusianismul, marxismul, socialismul, sindicalismul, materialismul, deismul, ateismul, panteismul, scepticismul, empirismul idealismul, teoria Kant-Laplace etc., etc... sunt simple observații daltoniste. Cât de edificat ar fi scumpul nostru tineret când în aceste sisteme pe lângă latura lor pozitivă — căci numai atât li se arată, — li s'ar lămuri, argumenta și justifica cu mijloacele raționale

*) Mihail Eminescu. Diverse, Iași 1889 p. 18.

**) Revista Teologică Nr. 5, 1941 p. 263.

ale empiriei științifice, ale istoriei și speculațiunii cu adevărat filozofice subreziența negativă a acestor sărmăne ipoteze fără nici o rezistență științifică. „Dar școala și biserica trebuiesc ajutate... de toate celelalte activități ale statului. de instrumentele propagandei — presă, radio, cinema — de artă, literatură, teatru, etc.“ Apoi sfânta misiune să fie sporită prin „organizarea în spirit creștin... a funcționarilor și lucrătorilor și mai ales a formațiunilor tinerești... fiindcă nădejdea neamului se îndreaptă azi, după pilda strămoșilor, printr'un atavic instinct de conservare națională, către preoți cu încrederea și convingerea că ei vor fi... la înălțimea sfintei lor misiuni, trâmbișă de chemare la muncă nepregetată și luptă conștientă și neșovăitoare împotriva relelor sociale.*)

Iată ce se poate desprinde de pe marginea unui articol.

Pr. Petru Turlici

Sfatul vremurilor.

Valul scumpetei, puțin obicinuite în bogata noastră țară, cu oameni inundați — peste noapte — de nămolul legendarului râu Paetol și cu lagăre de concentrare pentru cei ce speculează mizeria maselor, a dat prilej unei sunătoare literaturi frazeologice, bine învățată din condeiu, emfatic rostite — de oameni cu sau fără răspundere morală — în obișnuitele și nevinovatele adunări familiare din provincie, sau în mai mult ori puțin lúxoase cafenele de oraș.

Perspectiva unor lipsuri de ordin fizico-somatic, le preface viața în chinuitor coșmar și-i pregătește buni conducători ai svonurilor vădit tendențioase.

Cei mai mulți din această categorie, de timorați și bine-vestitori a unor vremuri grele ce ei încă nu le-au trăit, sunt prietenii zeiței huzurului, oameni cu darul de deformare a realității până la patologie ori absurd.

Ei vorbesc de „mizerie“ ca de o înlocuibilă-imitată și, depozitele lor nu sunt mai puțin doldora ca'n vremurile „normale“.

Religia acestor oameni este materialismul, care poate fi luat atât în înțeles filosofic cât și în cel social.

Primul sens este acela de a nu recunoaște altă existență decât a materiei, iar secundul este tendința spre realizarea satisfacțiunilor inferioare ale nimicniciei omenești.

Vremurile grelelor încercări, pe cari le trăim ca neam și specie, în mod logic, trebuie să-i ducă la schimbarea vechilor concepții la o denegare a valorilor pur materiale și recunoașterea vecinicii valorilor eterne de ordin religios-moral.

Trufia, în care am trăit până acum, adică aceea de stăpânire a materiei inerte și neglijarea formării unei platoșe de credință, dă deplină valoare circulatorie învățăturilor bătrânului domn Neagoie, date fiului său Tudosie: „Asemenea cel care va avea mândria și trufia veacului acesta, nu se va numi cu oamenii, nici cu domnii, ci ca un dobitoc se va chema“.

Cuvânt românesc ce se potrivește atât vremurilor cât și acestei categorii de oameni.

Avântul teoriilor socialo-materiale și prestigiul de cari s'au bucurat în fața claselor culte, a negrețelor satului, au dus la situațiunea comunizării forțate a Rusiei pravoslavnicilor tari, cu biserici ce se pierdeau cu vârfurile în cerescul infinit. Să luăm deci, aminte.

Această epocă de acută criză după cele materiale, pe care o simt — poate — mai mult acei cari nu s'au transformat în plângători de profesie, trebuie considerată ca un semn divin, ca un îndemn de revenire la realitatea efemerei vieți pământene și recunoașterea falsei domnii a materialului, în care s'a trăit până acum.

Suntem la începutul unei lupte puțin obișnuite și din care vor ieși biruitori cei bine înarmați sufletește.

Mântuitorul lumii spunea — celui venit cu mișelnic gând de ispită, după lung șir de zile petrecute în post, ca să prefacă pietrele întinsului în pâni — următoarele: Nu numai cu pâine va trăi omul, diavole, ci și cu cuvântul lui Dumnezeu. Greutățile ce apasă omenirea, ne dovedesc cu prisosință — că aceste cuvinte rostite de Iisus, ispititorului, au fost trâmbișate în deșert și mulți dintre noi nu le-am interpretat decât în sens de filosofică becisnicie.

Drumul discuțiunilor raționaliste, a doctrinelor inferioare, moniste, a încercărilor de înlocuire a divinului prin științific, încep să-și arate și pentru ultimii rătăciți, pustietatea lor.

„Toți specialiștii, fiecare în fâgașul lui strâmt, sunt obligați să recunoască astăzi că nu mai pot să dea astăzi omenirii nici pâine nici liniște; toți trebuie să recunoască că au ajuns la punctul la care puterea lor s'a sfârșit, că nu mai pot să redea echilibrul de altădată unei societăți în sbucium.“

„Oamenii au ajuns să descopere un lucru pe care trebuiau să-l știe de mult: că puterile

*) I. Lupaș: Mitr. Andrei Șaguna, Sibiu 1914 prefață la ca II, p. 6 și 7.

materiale au limite și că problemele sociale nu se rezolvă numai cu soluții materialiste“.

Actualitatea nu mai îngăduie mediocritatea indiferenței, ea impune deciziunea categorică între negația ateistă și afirmația creștină. Criza contemporană nu e numai economică, nu e numai financiară, nu e numai politică, nu e numai socială, nu e numai morală spune Dl. Prof. Nichifor Crainic — ci e o criză entologică, ce pune din nou problema originii vieții și deci a destinului omenesc.

Societatea întregă trebuie să recunoască valoarea nepieritoare a factorului religios-creștin, valoare pe care însăși natura lui îl reclamă, neașteptând mereu difuzarea lui de pe amvon, ci practicându-l, fiind practic prin însăși menirea lui.

Petru P. Boeriu

Starea actuală a Bisericii Ortodoxe din Polonia

(Continuare)

Pr. Constantin Târziu

Facultatea de teologie din Varșovia s'a deschis la 8 Februarie 1925. ¹⁾ La 15 Februarie 1934 s'a mai deschis la Lavra Pociaiev o școală monahală cu cursuri de 6 ani dintre cari în primii doi ani se predau cunoștințe generale iar în următorii patru, obiecte teologice între cari erau și tipiconul vieții mănăstirești și ascetice ²⁾ La 16 Septembrie 1936 s'a mai deschis la mănăstirea Onufrie o școală de cântăreți ³⁾

Cele mai importante asociații religioase au fost: 1. Frăția teologilor ortodocși din Polonia; 2. Societatea Petru Movilă și 3. Frăția ortodoxă.

„Frăția teologilor ortodocși din Polonia“ a fost înființată în anul 1934 și avea de scop organizarea de conferințe religioase-științifice publice. Ea scotea și un organ de publicitate: „Vestitorul F. t. ort. din Polonia“

„Societatea Petru Movilă“ avea un caracter religios moral și activa mai ales în păturele de jos al Ucrainenilor ortodocși. Avea și un organ de presă, care însă n'a trăit multă vreme. Această societate se mai ocupa și cu tipărirea cărților liturgice. ⁴⁾

La Lemberg își avea sediul „Frăția Ortodoxă“ care edita organul lunar „Invierea“.

Societatea organiza conferințe religioase publice și biblioteci religioase și îngrijea de mormintele eroilor din războiul desvoltând și o frumoasă activitate de binefacere. ¹⁾

Societatea de binefacere metropolitană ortodoxă se ocupa cu organizarea de colonii de vară pentru copii. ²⁾

În 1935 s'a constituit o comisiune pentru traducerea cărților liturgice în limba polonă. ³⁾ Credincioșii însă în marea lor majoritate de naționalitate ucraineană și bielo-rusă au protestat împotriva înlocuirii limbii slave în cult, căci credeau că prin aceasta se urmărește polonizarea lor, cece poate de fapt era și intențiunea autorităților superioare. Atunci autoritățile bisericești au lămurit poporul că nu este vorba să se folosească limba polonă decât în Bisericile naționalilor poloni și la serviciile oficiale.

Organul oficial al Metropolei era „Curierul metropoliei ortodoxe polone“, care apărea la Varșovia. ⁴⁾

Iată acum evenimentele ce s'au petrecut în Biserica polonă începând din Septembrie 1939. Îndată după împărțirea Poloniei între Reich și U. R. S. S., Ucrainenii de pe teritoriul guvernământului general polonez au organizat o Radă bisericească cu scop de a ucrainiza biserica. Ei cereau îndepărtarea metropolitului Dionisie sau numirea unui comisar german pe lângă el, numirea profesorului I. Oghienco ca secretar eparhial și îndepărtarea tuturor persoanelor numite de guvernul polon.

La 5 Oct. 1939 s'a ținut la Holm un congres eparhial unde s'a cerut reînființarea acestei eparhii care să fie condusă de un episcop ucrainean,

La 9/22 Nov. și 10/23 Nov. 1939 mitropolitul Dionisie scrie arhiepiscopului Serafim să ia el conducerea Bisericii din guvernământul general polonez, ceiace acesta și face îndată. Între timp între mitropolitul Dionisie și Ucrainenii intervine o înțelegere. Aceștia îl recunosc pe mitropolit de cap al Bisericii ort. din guvernământ, iar profesorul Oghienco devine episcop. La 23 Sept. 1940 guvernatorul general Dr. Franck confirmă pe mitropolitul Dionisie de șef al Bisericii ortodoxe. S'a stabilit că Biserica aceasta se va compune din trei eparhii: 1. Varșovia-Radom (ucraino-rusă); 2. Holm-Podlesia și 3. Cracovia-Lemeovșcina (ambele ucrainene). La 24 Sept. mitropolitul Dionisie

1) B. O. R. 1934 p. 226.

2) B. O. R. 1934 p. 255-226

3) B. O. R. 1934 p. 770.

4) B. O. R. 1935 și B. O. R. 1936 p. 753.

1) B. O. R. 1936 p. 359.

2) B. O. R. 1936 p. 493-495.

3) B. O. R. 1935 p. 76.

4) B. O. R. 1937 p. 250 și 385 și R. V. Kazimirovici o. c. p. 76 n. 1.

și-a și luat în primire conducerea eparhiei Varșovia-Radom, iar la 20 Octombrie 1940 a hirotonit pe profesorul I. Oghienco de episcop al Holmului, instalându-l la 3 Nov. 1)

Cele patru eparhii din fosta Polonie căzute sub jugul bolșevismului au suferit și ele aceeași soartă pe care o suferă Biserica martiră a Rusiei.

În câteva articole viitoare vom arăta care a fost soarta altor câteva Biserici ortodoxe în ultimul sfert de veac.

(Sfârșit)

Cosmogonia biblică și teoriile științifice

(Continuare)

De: Pr. I. Firca

Asemenea greutăți și nedumeriri ridicate de presupunerile strict pozitiviste ale savanților și gânditorilor nu își au însă locul în Geneza biblică, care nu începe dela vre-un haos sau vre-o îngrămădire nebulară primitivă, ci mai dinainte. Cosmogonia biblică nu admite vre-o materie preexistentă sau existând ab aeterno ca în sistemele dualiste sau în cel platonice, ci materia însăși o supune și o arată a fi creație a Spiritului suprem. Și aci e diferența supremă dintre credință și necredință!

Teoria Kart — Laplace, la rândul ei, nu numai că nu poate contrazice prin vre-una din afirmațiile ce cuprinde referatul mozaic al creației, ci din contră este complectată de acesta, căci pe când această ipoteză pornește dela existența dată a materiei, fie și sub forma extrem de nedefinită și redusă la ultima posibilitate de simplitate a unei nebuloase, creațiunea biblică pornește mai dinainte de existența materiei, dela Cauza cauzelor însăși. Ea mai arată și motorul necesar impulsului inițial pentru ca această haotică îngrămădire de centre materiale presupusă de știință să poată fi pusă în mișcare după cum ne oferă și cheia de deslegare a tainei excepționale care a permis, ori a rânduit ca gazele să facă excepție dela legea lor.

Această teză a concepției teiste creștine, care subordonează materia Ziditorului lumii nu numai că nu e mai puțin logică sau mai puțin de susținut din punct de vedere strict metafizic, dar nici din punctul de vedere științific nu i se poate aduce vre-o obiecțiune valabilă, iar din punctul de vedere al atitudinilor practice din domeniul moralei, rezultatele ei sunt mai fecunde

și mai pozitive în direcția realizării binelui decât ale oricărei alte concepții. Căci dacă răul nu-și are o existență a lui absolută în lume și nu există în mod necesar ca un atribut al materiei ci își are obârșia în nerespectarea legilor stabilite de Creator, în puterea alegerii omului stă de a se menține exclusiv în calea binelui, și de a nu da loc ivirii răului prin nesăvârșirea sau călcarea binelui, prin care înțelegem rânduelile pentru noi oamenii cu valoare de porunci ale lui Dumnezeu.

6. Analogia dintre expunerea biblică și concepțiile științifice moderne.

Au fost gânditori concordisti cari au crezut chiar că ideea fundamentală a sistemului de explicare a originii lumii din teoria Kant-Laplace, ar fi fost luată din Biblie. „Pustiu și gol (fără formă, în alte traduceri) era pământul, iar peste fața adâncurilor de ape era întunec“, se spune în versetul 2 din capitolul I al Genezei. Aceste cuvinte nu ar fi putut oare sugera ideea îngrămădirii haotice a unei materii nebulare? Cel puțin lui Kant, care a fost atât de creștin în mentalitatea și concepția lui despre lume, încât Alfred Fouillée l-a numit, de sigur exagerat „le plus sublime et le dernier père de l'église?“ Iar dacă peste atâtea veacuri, pornindu-se dela sugestii biblice s'au formulat teorii pe baza cărora s'a ajuns la cucerirea atâtor adevăruri științifice, nu avea dreptate Biot (după alții și Ampère) să pună alternativa că sau Moise avea cunoștințe tot atât de adânci ca în veacul nostru, sau că era inspirat?

Căci numai prin inspirație putem pricepe cum adevărurile Bibliei sunt valabile de mii de ani și vor rămâne neclătite până la însuși sfârșitul veacurilor. Sf. Scriptură este singura carte care are acel caracter de deplină maleabilitate care o face să fie de actualitate în toate vremurile nu numai în ceea ce privește incomparabila morală pe care o cuprinde dar și în privința tuturor adevărilor conținute.

(Urmează)

Investitura Prea Sfinției Sale Veniamin Nistor

Episcop al Eparhiei Caransebeșului

S'a făcut după următorul program:

Sâmbătă, 14 Iunie 1941, orele 12¹⁵, s'au aflat la Palatul Regal din Calea Victoriei, în sala Tronului:
Casa Civilă și Militară a Majestății Sale Regelui
Guvernul. I. P. S. S. Membrii ai Sfântului Sinod
Primul Președinte al Inaltei Curți de Casație și Justiție

1) B. O. R. 1941 p. 127-128.

Şeful Marelui Stat Major; Comandantul Militar al Capitaliei; Preşedintele Academiei Române; Procurorul General al Inaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie; Primul Preşedinte al Curţii Superioare Administrative; Preşedinţii de Secţii ai Inaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie; Primul Preşedinte al Consiliului Legislativ; Primarul General al Municipiului Bucureşti; Primarul oraşului Caransebeş; Guvernatorul Băncii Naţionale a României; Rectorul Universităţii din Bucureşti; Rectorul Universităţii din Cernăuţi-Iaşi; Rectorul Şcolii Politehnice din Bucureşti; Rectorul Şcolii Politehnice din Timişoara; Rectorul Academiei de Inalte Studii Comerciale şi Industriale; Preşedinţii de Secţii ai Consiliului Legislativ; Procurorul General al Inaltei Curţi de Conturi; Preşedinţii de Secţii ai Inaltei Curţi de Conturi; Primul Preşedinte al Curţii de Apel din Bucureşti. Preşedintele Curţii Administrative din Bucureşti; Secretarii Generali de Ministere; Procurorul General al Curţii de Apel; Preşedintele Consiliului de Adm. al C. F. R.; Directorul Gen. al C. F. R.; Directorul Gen. al poliţiilor; Pref. Poliţiei Capitalei; Directorul Gen. al P. T. T.; Pref. Jud. Ilfov; Pref. Jud. Severin; Primul Preşedinte al Trib. Ilfov; Primul Procuror al Trib. Ilfov; Preş. Cons. Sup. Tehnic; Preş. Cons. Sup. al Apelor; Preş. Uniunii Barourilor din România; Decanul Baroului Ilfov; Preş. Cam. de Comerţ şi Industrie; Decanii Facult. din Bucureşti; Profesorii Facult. de Teologie din Bucureşti; Generalii din Capitală; Directorul Cultelor; Dir. Cancel. Sf. Sinod; Consilierii Patriarhali; Consilierii Episc. Caransebeşului.

Cortegiul a pornit dela Sfânta Patriarhie la Palatul Regal astfel încât a sosit în Curtea Palatului, la ora 12,5, în ordinea următoare:

Pref. Poliţiei Capitalei; Protoiereii Capitalei; două plutoane de Cavalerie; Trăsura Regală cu Inalt Prea Sf. Patriarh; Trăsura Regală cu I. P. S. Mitropolit al Ardealului împreună cu P. S. Episcop al Caransebeşului nou ales; două plutoane de Cavalerie.

Trăsura noului ales a fost escortată de câte doi Majori.

La intrarea cortegiului în Curtea Palatului Regal precum şi la plecare, compania a dat onorul, iar muzica a intonat „Spre rugăciune“.

Investitura a fost dată Prea Sfinţiei Sale noului ales, de către Majestatea Sa Regele, în sala Tronului, cu ceremonialul obişnuit.

După terminarea ceremoniei, Prea Sfinţia Sa, noul investit, a fost condus la Sf. Patriarhie, cortegiul formându-se astfel:

Pref. Poliţiei Capitalei; Protoiereii Capitalei; două plutoane de Cavalerie; Arhidiaconii care au purtat Cârja noului investit; Trăsura Regală cu I. P. Sf. Patriarh, împreună cu I. P. S. S. Mitropolit al Ardealului; Trăsura Regală cu Dl. Subsecretar de Stat al Cultelor, împreună cu Prea Sfinţitul Episcop al Caransebeşului nou investit; două plutoane de Cavalerie.

Atât la venire, cât şi la înapoiere, toate clopotele bisericilor au sunat.

În uşa Bisericii Sf. Patriarhii, Prea Sfinţitul nou investit a fost primit de către Prea Sf. Episcopi şi Arhieri, după care a urmat rugăciunea obişnuită.

Atmosfera solemnă din sala Tronului a produs impresie adâncă asupra acelor cari au avut fericirea să asiste la acel act mareş. După solemnitatea dela Palat, M. S. Regele şi Conducătorul Statului au binevoit să salute personal pe fiecare din cei prezenţi.

La Patriarhie, după Te-Deum, I. P. S. Sa Patriarhul Nicodem a felicitat pe P. S. Sa părintele episcop

Veniamin, dorindu-I arhipăstorire rodnică şi binecuvântată. P. Sfinţitul episcop Veniamin a mulţumit Inaltului Ierarh şi Inaltului Guvern pentru binevoitorul concurs, dat.

Pe lângă Consilierii Episcopiei Caransebeşului şi protodiacon T. Roşca, au mai fost de faţă: pâr. protopop Nistor, fratele P. S. Sale, Dl. Prefect Uţă, al Judeţului Severin şi Dl. Primar Dr. I. Rădulescu al Caransebeşului.

ŞTIRI

Vizita P. S. Episcop Veniamin. Având o misiune în părţile arhiepiscopiei, mărginaşe cu eparhia noastră, Prea Sfinţitul episcop Veniamin ni-a făcut Luni o vizită. A cercetat reşedinţa episcopescă în reparaţie şi Consiliul eparhial, întreţinându-se cu consilierii şi funcţionarii din gremiu. După amiază P. S. Să s'a înapoiat la Sibiu.

La examenul de cvalificaţie; protoească, ţinut Luni au fost promovaţi următorii absolvenţi: Aurel Gruian, George Geţea şi Virgil Turcan.

Cărţi, Reviste: Anuarul XVII al Academiei teologice andreiane din Sibiu. Redactat de pâr. rector Dr. Dimitrie Stăniloae în sprijinul de muncă şi ordine, de mult practicat la Sibiu, în cele 86 pagini cuprinde pe lângă partea statistică şi câteva studii dintre cari remarcăm pe cel al prof. Dr. Nicolae Terchilă *Herbart şi herbartienii români din Ardeal.*

Revista teologică, Nr. 6 pe Iunie se prezintă cu un conţinut ştiinţific şi documentar interesant. Articolul pâr. Terchilă *religia în şcoala secundară* cuprinde o seamă de preţioase date şi dovezi pentru nevoia împământării învăţăturilor Mântuitorului Hristos, în ogorul înţelenit al şcolii noastre laice şi laicizante.

Aviz: Din salariile majorate pro Maiu a. c. s'au detras câte 165 Lei pentru 2 cazuri de moarte.

Informaţiune. Se aduce la cunoştinţă tuturor abon. rev. „Viaţa Ilustrată“ din Cluj de sub conducerea P. S. S. Episcopului Nicolae Colan, că încasarea abonamentelor neachitate s'a încredinţat Vicariatului Episcopiei ortodoxe din Alba - Iulia, str. Moldovei No. 2. Fîind atât de mare importanţa acestei reviste pentru cultura naţională a Românilor din Ardealul ocupat, asigurarea existenţei ei este o datorie românească şi deci apelăm la toţi abonaţii şi sprijinitorii ei să achite urgent abonamentul de 200 lei anual, trimiţându-l pe adresa arătată.

Concurs

Consiliul Parohial ortodox român din Bogodintî Protopresbiteratul Biserica Albă, publică concurs pentru ocuparea postului de preot la parohia de clasa III-a devenită vacantă prin decedarea părintelui Aurel Ciulin, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foia Diecezană.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jugere.
2. Un intravilan parohial de 300 stp.
3. Un extravilan de 200 stp.
4. Stola uzitată.

Nefiind casă parohială, alesul se va îngriji singur de locuință.

II. Îndatoriri:

1. Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sârbătoare și a catehiza în școala primară fără nici o altă renumerație.

2. Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea recerută pentru parohii de clasa II. precum și binecuvântarea prea sfinției sale Episcopului Diecezan, să-și înainteze cererea, adresată Consiliului parohial ort. rom. din Bogodintși, prin Prea On Oficiu Protoprespiterial al Bisericii Albe cu sediul în Răcășdia.

Reflectanții se vor prezenta cu prealabila încunoștințare a Prea On. Domn Protopresbiter tractual în sfânta biserică din Bogodintși spre a-și arăta dexteritatea în cântare tipic și oratorie. Inșă nici de cum în ziua alegerii.

B o g o d i n ț i , în ședința Consiliului parohial ținută la 16 Februarie 1941.

Președinte :

ss, **Pr. A. G. Mihailovici**

Secretar :

ss. **C. D. Ionescu**
învățător.

In conțelegere cu oficiul protopresbiterial :

Ioan Oravițan
protopop.

Nr. 1402 B. ex. 1941.

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceea că în baza aliniatului ultim al §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial dat la 3 Martie și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B. ridicat și la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. protoc. 33 ex. 1914, precum și avându-se în vedere decisiunea consistorului mitropolitan Nr. 358/1958 din 13 Noemvrie 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial, ținută n 11 Aprilie 1941.

Preș. cons. eparh.

Prof. R. G. Ancușă m. p.
Cons. ref. eparh.

3—3

Consiliul parohial ort. rom. din Cacova, protopresbiteratul Oravița, publică concurs pentru ocuparea parohiei I-a de clasa II-a cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jug.
2. Intravilan parohial de 600 stp. pe care se găsesc supraedificatele proprii ale văduvei preotese Iuliana Bălan (în litigiu).
3. Stola și birul uzitat.
4. Nefiind casă parohială, alesul se va îngriji singur de locuință.

II. Îndatoriri:

Preotul ales este obligat ași îndeplini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sârbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă renumerație.

Toate impozitele după toate beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului.

Cei ce doresc să ocupe acest post vor trebui să aibe calificațiunea recerută pentru parohii de clasa II-a.

Deoarece la primul concurs nu s'a prezentat candidați cu calificațiunea recerută, cons. parohial, admite și candidați cu calificațiunea de clasa III-a.

De sine înțeles că pentru a putea recurge, candidații la această parohie, vor cere binecuvântarea Prea S. Episcop Diecezan.

Toate cererile cu actele recerute, se vor adresa Cons. parohial ort. rom. din Cacova, prin Prea on. of. protopopesec din Oravița.

Reflectanții se vor prezenta cu prealabila încunoștințare a P. O. Dr. Protopresbiter tractual, spre a-și arăta dexteritatea în : cântare, tipic și oratorie, nici decum în ziua de alegere.

Cacova, din ședința Consiliului parohial, ținută la 4 Martie 1941.

Președinte,
Pr. Ilie Hergan

Secretar,
Inv. dir. Ioan Ochianu

In conțelegere cu mine :

Virgil Musta
protopresbiter,

2—3

Cu provocare la ordinațiunea vener. consiului eparhial Nr. 3173 B. din 20 Maiu, 1930, consiliul parohial ort. rom din comuna Var, protopresbiteratul Caransebeșului publică „concurs“ pentru ocuparea parohiei de clasa II-a cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială, care a sustă din 3 jugh. arătură 29 jugh. fânați.
2. Stola obicinuită.
3. Birul parohial uzitat.
4. Casa parohială cu supraedificatele ei și o grădinuță.

II. Îndatoriri:

Alesul preot e obligat a îndeplini datorințele preoțești pastorale, a catehiza și a purta agendele oficiului și a socotelilor averii bisericesti. A achita impozitele hotărâte după aceste beneficii :

Reflectanții cari au cvalificațiunea regulamentară să-și înainteze cererea, adresată consiliului parohial ort. rom. din com. Var, prin Prea onoratul oficiu protopresbiterial ort rom. al Caransebeșului ; iar înfățișarea în comună s'o facă numai cu prealabila încuviințare a P. Onor. oficiului protopopesec tractual.

Var, din ședința estr. a consiliului parohial, ținut la 6 Aprilie 1941.

Gh. G. Golopența
adm. paroh.

Nicolae Sârbu
inv. dir. secr. com

In conțelegere cu oficiul protopresbiterial.

Isaia Suru
adm. prot.

2—3